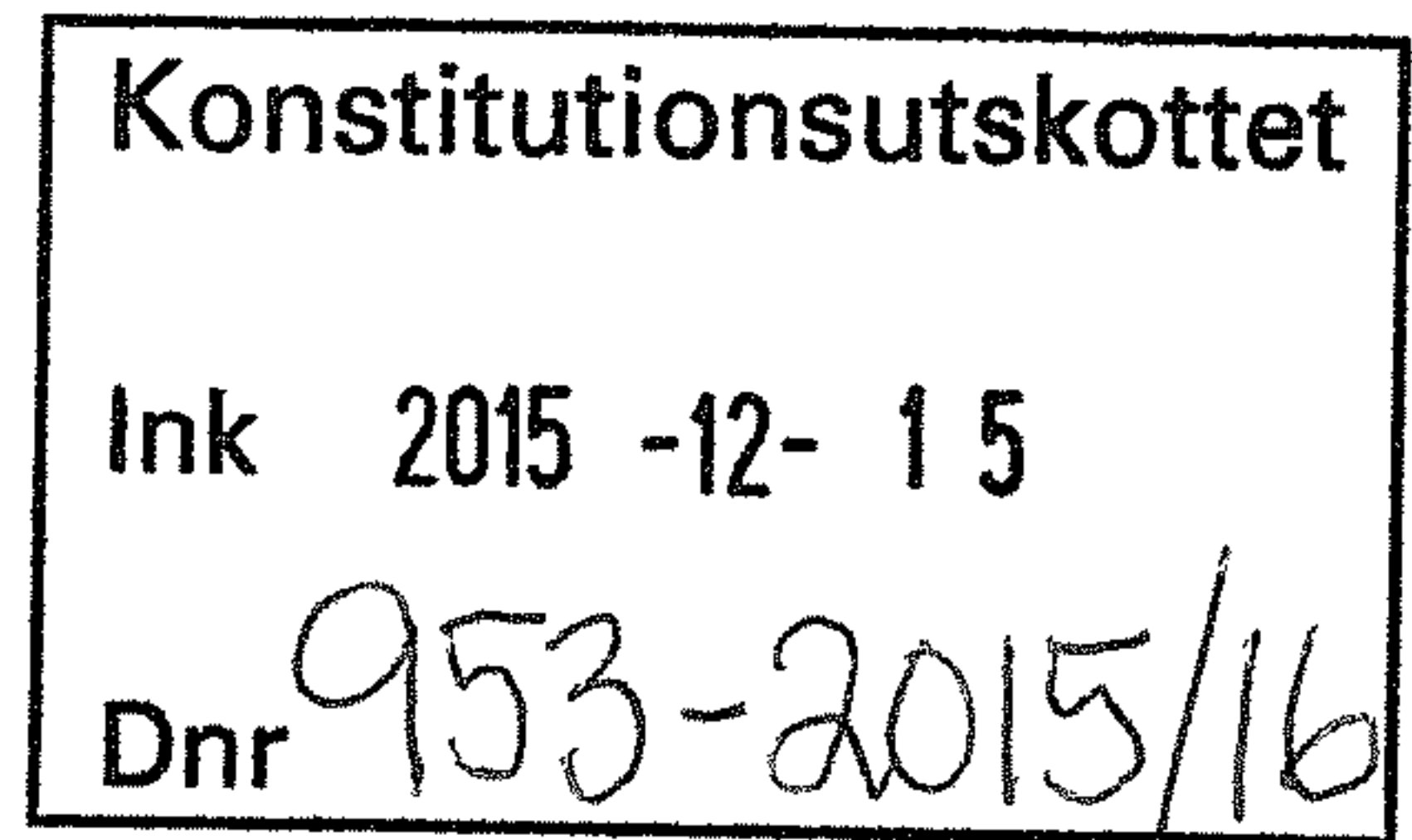

Stockholm 2015-12-15

Granskning av statsminister Stefan Löfvens och inrikesminister Anders Ygemans uttalanden om en dom från Göteborgs tingsrätt

Göteborgs tingsrätt meddelade den 14 december 2015 dom i ett mål (B 9086-15) mot två personer som åtalats för terroristbrott alternativt folkrättsbrott och mord. De båda tilltalade dömdes till fängelse på livstid för terroristbrott. Domen har inte vunnit laga kraft och det kan på goda grunder antas att domen kommer att överklagas.

Med anledning av domen uttalade statsminister Stefan Löfven i Svenska Dagbladet att domen är ”en viktig signal”. Statsministern framhöll också att ”det är inte okej att åka ner och begå brott mot mänskligheten i andra länder”.

På motsvarande sätt uttalade inrikesminister Anders Ygeman samma dag i ett inslag i Sveriges Radio att det är ”glädjande att vi fått fällande domar”. Inslaget gavs rubriken ”Inrikesminister Ygeman välkomnar unik terrordom” på Sveriges Radios hemsida. I huvudsak har Anders Ygeman uttalat samma sak till TT, vilket i sin tur bland annat återgivits i Dagens Nyheter.

Det är svårt att tolka inrikesministerns och statsministerns uttalanden om tingsrättens dom på annat sätt än att de instämmer i rättens bedömning och önskar göra denna åsikt känd. Eftersom uttalandet kommer innan domen vunnit laga kraft blir det också ett inlägg i en pågående rättsprocess, särskilt som det framstår som mycket troligt att domen kommer att överklagas till hovrätten.

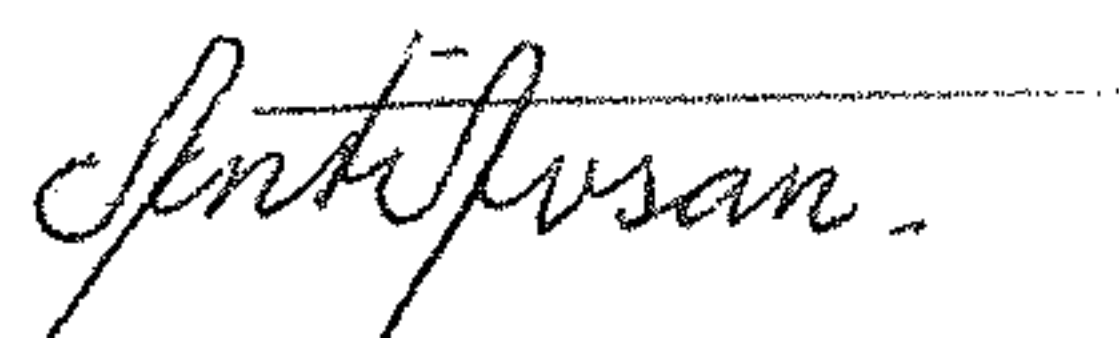
Särskilt allvarligt är att två statsråd har uttalat sig om samma avgörande och att den främste av dem är statsministern. Detta kan i förlängningen uppfattas som att åsikterna som getts tillkänna har ett bredare stöd i regeringen.

Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att ett statsråd, med hänsyn till sin speciella ställning i förening med regeringsformens bestämmelser om myndigheternas självständighet, måste iakttäta viss försiktighet när det gäller uttalanden som tar sikte på myndighetsutövning mot enskilda eller tillämpning av lag.

Detta gör sig särskilt gällande med särskild styrka när det gäller domstolars rättstillämpning. Domstolarnas självständighet är en grundläggande utgångspunkt i en rättsstat som Sverige.

Så sent som våren 2015 riktade Konstitutionsutskottet kritik mot klimat- och miljöminister Åsa Romson för hennes uttalanden i vilka hon beklagade Naturvårdsverkets beslut om licensjakt. Konstitutionsutskottet menade då att det, även om det inte var statsrådets avsikt att påverka myndigheterna, inte var uteslutet att uttalandet kunde uppfattas ge uttryck för statsrådets uppfattning i sådana hänseenden som var av betydelse i den prövning som senare skulle göras av länsstyrelserna och, efter överklaganden, av Naturvårdsverket.

Med anledning av vad som anförts anser jag att Konstitutionsutskottet bör granska om inrikesminister Anders Ygeman och statsminister Stefan Löfven genom sina uttalanden riskerat att påverka utgången av en rättsprocess eller i övrigt inte beaktat sin speciella ställning i förhållande till domstolarnas självständighet.

Anti Avsan (M)